

mulier instituut

Afwegingskader padelbanen Zwijndrecht

Criteria voor investeringen van gemeentegeld in padel in
Zwijndrecht

Rutger de Kwaasteniet

Björn Schadenberg

Resie Hoeijmakers

Remco Hoekman

Afwegingskader padelbanen Zwijndrecht

Criteria voor investeringen van gemeentegeld in padel in Zwijndrecht

In opdracht van de gemeente Zwijndrecht

Rutger de Kwaasteniet
Björn Schadenberg
Resie Hoeijmakers
Remco Hoekman

© Mulier Instituut
Utrecht, juli 2022

Mulier Instituut
sportonderzoek voor beleid en samenleving

Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Tennis	5
2.1	Aanbod	5
2.2	Deelname	6
2.3	Ruimtebehoefte	8
3.	Padel	11
3.1	Ontwikkelingen in Nederland	11
3.2	Ambities DDH en Heer Jan	12
4.	Afwegingskader	15
4.1	Smalle investeringsdiscussie	15
4.2	Brede investeringsdiscussie	19
5.	Conclusies	21
	Literatuurlijst	25
	Bijlage 1. Topiclijst interviews	26

1. Inleiding

Aanleiding

Zwijndrechtse tennisverenigingen De Drie Heugels (DDH) en Heer Jan willen in de nabije toekomst padel aanbieden. De verenigingen zijn actief op tennisbanen die eigendom zijn van de gemeente. Bij beide tennisverenigingen behoeven twee tennisbanen renovatie. De gemeente heeft daarvoor renovatiebudget gereserveerd. DDH en Heer Jan willen dat budget niet aanwenden om de tennisbanen te renoveren, maar om de tennisbanen om te bouwen tot padelbanen.

De gemeente Zwijndrecht denkt na over het inzetten van het renovatiebudget voor het realiseren van padelbanen. Zij wil haar besluit baseren op een afwegingskader. Het toekomstperspectief van tennis en padel zijn centrale criteria in dat afwegingskader. We onderzochten daarnaast uit welke criteria een afwegingskader nog meer kan bestaan.

Centrale vraag

We richtten ons onderzoek op het beantwoorden van twee vragen:

1. Wat is het toekomstperspectief van tennis en padel in Nederland en Zwijndrecht?
2. Op basis van welke criteria kan de gemeente Zwijndrecht afwegen renovatiebudget in te zetten voor het ombouwen van tennisbanen tot padelbanen?

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 en 3 gaan over het toekomstperspectief van tennis en padel. We gaan in hoofdstuk 4 in op andere criteria die de gemeente Zwijndrecht kan afwegen. In hoofdstuk 5 presenteren we conclusies en afwegingsvragen die de gemeente Zwijndrecht voorop kan stellen. We gaan tevens in op scenario's die zich kunnen voltrekken op basis van het beantwoorden van die afwegingsvragen.

2. Tennis

We gaan in dit hoofdstuk in op het toekomstperspectief van tennis. In paragraaf 2.1 brengen we het aanbod aan tennisaccommodaties in Zwijndrecht in kaart. Vervolgens gaan we in op de deelname aan verenigingstennis in Zwijndrecht en Nederland (2.2). In paragraaf 2.3 gaan we in op de huidige en toekomstige behoefte aan tennisbanen van tennisverenigingen in Zwijndrecht.

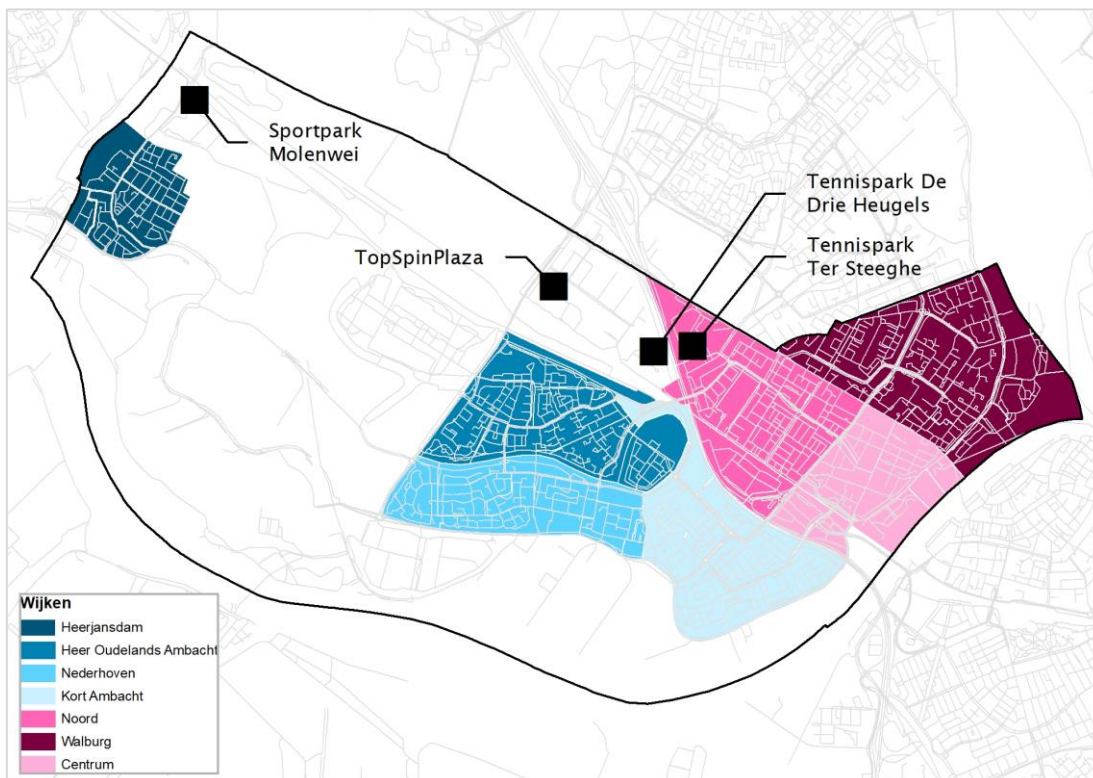
De resultaten die we in dit hoofdstuk presenteren, zijn gebaseerd op secundaire analyses van ledenaantallen, cijfers over bevolkingsprognoses en bureauonderzoek. We kregen via de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB) toegang tot ledenaantallen van DDH en Heer Jan.

2.1 Aanbod

Het tennisaanbod in de gemeente Zwijndrecht is verspreid over vier accommodaties (zie kaart 2.1). In totaal liggen in de gemeente 34 tennisbanen. Tennisvereniging Zwijndrecht maakt gebruik van tennisbanen bij TopSpinPlaza (TSP). TSP is een commerciële sportaanbieder die beschikt over tien tennisbanen en tien padelbanen. Vier van de tien tennisbanen bij TSP zijn indoorbanen. Zes van de tien padelbanen bij TSP zijn indoorbanen. Bij TSP is padelvereniging TSP Clubmembers gevestigd. Leden van deze vereniging kunnen deelnemen aan padelcompetities die de KNLTB organiseert.

De overige tennisbanen in de gemeente Zwijndrecht zijn in de buitenlucht gelegen bij DDH, Heer Jan en tennisvereniging Ter Steeghe. Deze verenigingen zijn ingeschreven bij de KNLTB en beschikken allemaal over acht banen. Bij DDH liggen verder twee tennisbanen braak.

Kaart 2.1 Sportaccommodaties met tennis- en padelbanen gemeente Zwijndrecht in 2022

TopSpinPlaza (TSP Clubmembers, padel; T.V. Zwijndrecht, tennis)

10 tennis- en 10 padelbanen

Sportpark Molenwei (T.V. Heer Jan):

8 tennisbanen

Tennispark Ter Steeghe (Z.L.T.C. Ter Steeghe):

8 tennisbanen

Tennispark De Drie Heugels (T.V. De Drie Heugels):

8 tennisbanen en 2 braakliggende
tennisbanen

Bron: Mulier Instituut, Database SportAanbod (DSA), peildatum 1 april 2022.

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut.

De tennisparken waar DDH en Heer Jan gehuisvest zijn, zijn eigendom van de gemeente Zwijndrecht. Tennis is van oudsher een elitaire sport waarmee gemeenten zich niet of nauwelijks bemoeiden (Bakker & Hoekman, 2013). Tennisverenigingen die in de negentiende eeuw en eerste helft van de twintigste eeuw ontstonden, hadden voldoende geld beschikbaar om zelfstandig een tennispark te bouwen en onderhouden. Tennisverenigingen die opkwamen in de tweede helft van de twintigste eeuw, werden door gemeenten gestimuleerd om zelf eigenaar te worden van hun accommodatie (Bakker & Van der Poel, 2015).

Rond de 70 procent van de tennisparken in Nederland is privaat eigendom. Verenigingen, stichtingen of particulieren zijn dan eigenaar. Gemeenten zijn eigenaar van ongeveer 30 procent van de tennisparken in Nederland (Bakker & Van der Poel, 2015).

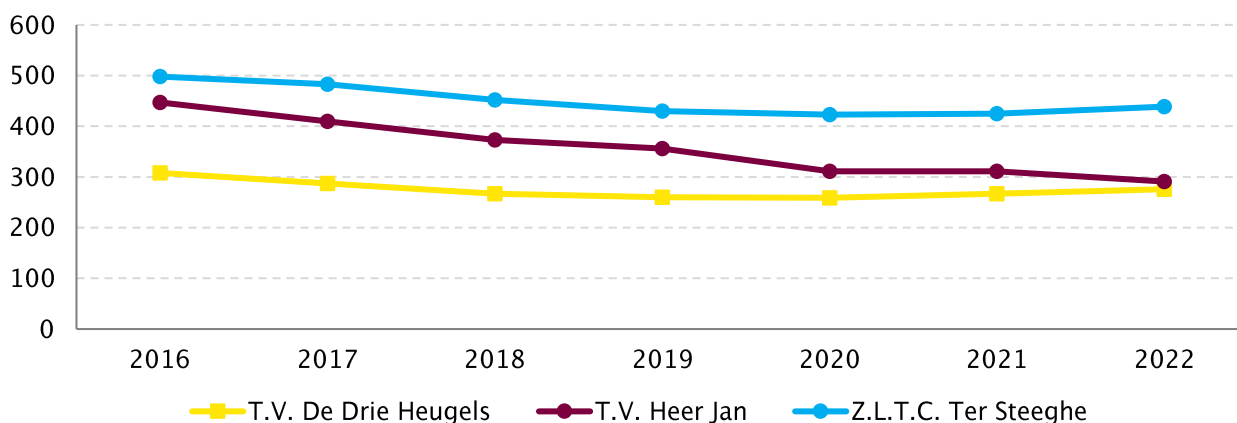
2.2 Deelname

Zwijndrecht

DDH, Heer Jan en Ter Steeghe kampten de afgelopen jaren overwegend met een teruglopend ledenaantal. Tussen 2016 en 2020 nam het ledenaantal van de verenigingen af met respectievelijk 16, 30 en 18 procent. In 2020 en 2021 nam het ledenaantal van DDH en Ter Steeghe toe. In diezelfde jaren vlakke het aantal leden van Heer Jan af (zie figuur 2.1). De toename van het aantal leden bij DDH en Ter Steeghe in 2020 en 2021 is opvallend. Deze toename is mogelijk het gevolg van de populariteit van tennis tijdens de coronacrisis. Tussen 2020 en 2021 nam het aantal leden van de KNLTB toe met 27.000. Volgens de KNLTB komt dat doordat tennis een van de weinige sporten was die mensen buiten konden beoefenen toen coronamaatregelen van kracht waren (KNLTB, 2021a).

Tennisvereniging Zwijndrecht gaf de KNLTB geen toestemming om ledenaantallen uit de voorbije jaren met het Mulier Instituut te delen. Zij hebben in 2022 ongeveer 160 leden (KNLTB, z.d.-b).

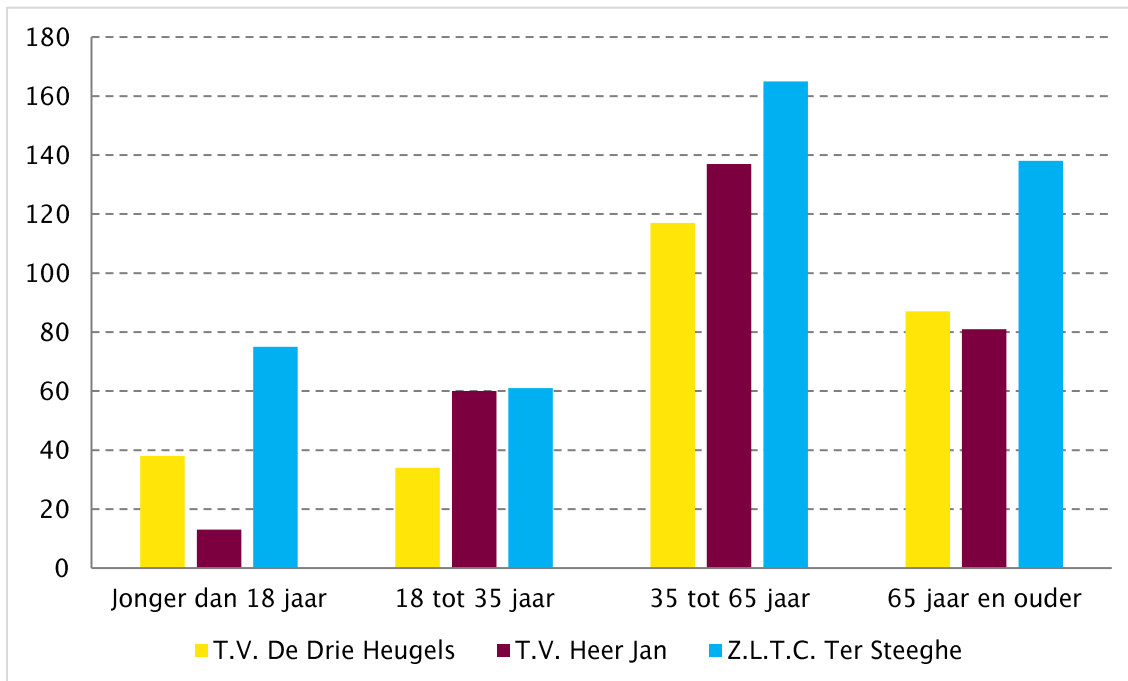
Figuur 2.1 Aantal leden DDH, Heer Jan en Ter Steeghe

Bron: Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB), peildatum 1 februari 2022 (DDH en Heer Jan) en 1 augustus 2022 (Ter Steeghe).

De meeste leden van DDH, Heer Jan en Ter Steeghe zijn 35 tot 65 jaar (zie figuur 2.2). Daarnaast zijn relatief veel leden 65 jaar of ouder. Vooral bij Ter Steeghe zijn veel leden 65 jaar of ouder. Weinig leden van DDH en Heer Jan zijn jonger dan 18 jaar. Vooral de jeugdafdeling van Heer Jan is klein. Bij Ter Steeghe zijn relatief veel leden jonger dan 18 jaar.

Figuur 2.2 Leeftijd leden DDH, Heer Jan en Ter Steeghe

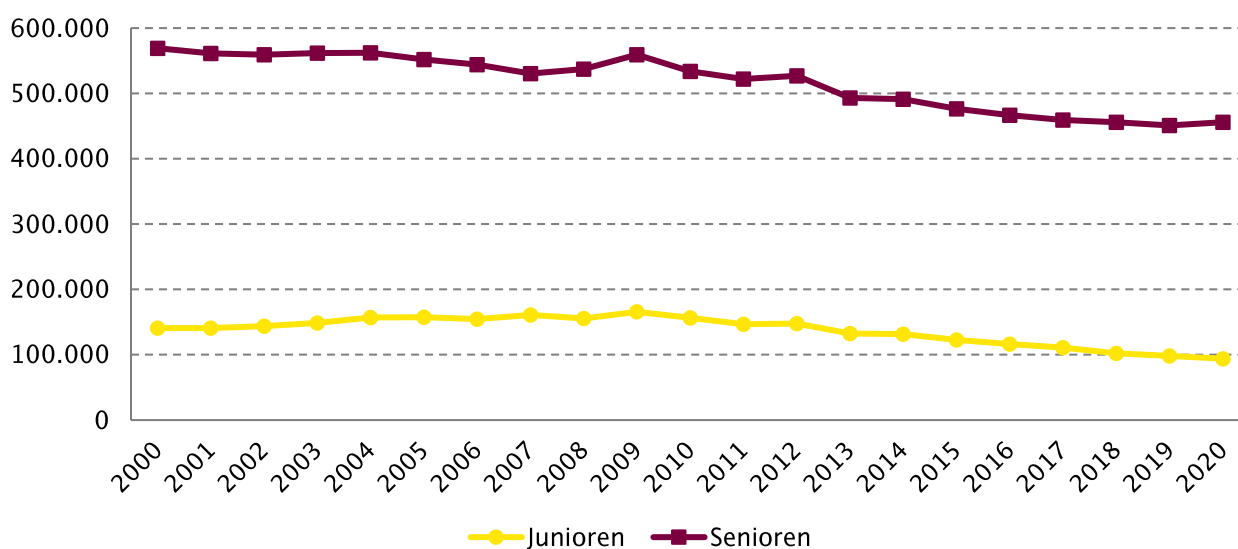

Bron: Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB), peildatum 1 februari 2022 (DDH en Heer Jan) en 1 augustus 2022 (Ter Steeghe); KNLTB, z.d.-a, z.d.-b.

Nederland

Net als de Zwijndrechtse tennisverenigingen kampte de KNLTB de afgelopen jaren vooral met een teruglopend ledenaantal. Tennis is in 2022 na voetbal de tweede sport van Nederland. Ongeveer een miljoen mensen staan regelmatig op de tennisbaan. Meer dan 550.000 mensen zijn lid van één of meer van de 1.600 KNLTB-tennisverenigingen die ons land rijk is (NOC*NSF, 2021). De beoefening van tennis in verenigingsverband nam in Nederland tot de jaren negentig toe. Daarna volgde een relatief stabiele periode. In de periode tussen 2000 en 2020 nam het aantal lidmaatschappen bij de KNLTB af met ruim een vijfde (-22%, -160.000). In de voorbije jaren was een afvlakking te zien (zie figuur 2.3). We gaven al aan dat het beoefenen van tennis bij verenigingen toenam tijdens de coronacrisis.

Figuur 2.3 Lidmaatschappen KNLTB 2000–2020

Bron: Ledentalrapportages NOC*NSF, 2000–2020. Bewerking: Mulier Instituut.

In Nederland zijn vooral senioren lid van tennisverenigingen. In 2021 was 35 procent van de leden van de KNLTB tussen de 45 en 64 jaar. 19 procent was 65 jaar of ouder (KNLTB, 2021b).

2.3 Ruimtebehoefte

De ruimtebehoefte van tennisverenigingen aan tennisbanen kan worden berekend aan de hand van de KNLTB-richtlijn. Deze richtlijn stelt dat een tennisbaan met verlichting door 70 tot 90 leden kan worden gebruikt. In hoeverre de minimale of de maximale variant van toepassing is¹ voor een vereniging, is afhankelijk van diverse factoren, zoals de demografische opbouw van het ledenbestand en het aantal deelnemende teams aan de competities.

DDH heeft, op basis van de KNLTB-richtlijn, een behoefte van vier tennisbanen in 2022. Heer Jan heeft in 2022 een behoefte van vier tot vijf tennisbanen (zie tabel 2.1). Beide verenigingen beschikken over acht tennisbanen en hebben daarmee een overschot. Ter Steeghe heeft in 2022 behoefte aan vijf tot zes tennisbanen. Het zijn twee of drie banen meer dan de acht banen waarover de vereniging beschikt. Tennisvereniging Zwijndrecht heeft een behoefte van twee tot drie tennisbanen. Het aanbod van tien tennisbanen is daarmee beduidend groter dan de behoefte. De tennisbanen bij TSP worden echter met name gespeeld door mensen die geen lid zijn van tennisvereniging Zwijndrecht. Of het overschot bij TSP zo groot is als onze analyses laten zien, is daarom niet te zeggen.

We hebben het aantal leden van de tennisverenigingen in de toekomst geraamd aan de hand van bevolkingsprognoses. Naar verwachting blijft de bevolkingsomvang van de gemeente Zwijndrecht redelijk stabiel. Wel neemt het aandeel inwoners van 65 jaar en ouder sterk toe. Als de tennisdeelname onder de bevolking van Zwijndrecht stabiel blijft, is het aantal leden van de Zwijndrechtse tennisverenigingen in 2030 en 2040 vergelijkbaar met het huidige aantal (zie tabel 2.1). Wel verandert de ledenopbouw naar

¹ Vanuit de richtlijn is niet te berekenen hoe de ruimtebehoefte aan tennisbanen verschilt tussen dagdelen.

leeftijd. In 2022 is circa een kwart van de leden 65 jaar of ouder; in 2040 is dit aandeel opgelopen naar circa een derde.

De bevolkingsontwikkeling heeft weinig gevolgen voor de ruimtebehoefte van tennis als verenigingssport. Het eerste verschil is dat DDH in 2040 behoefte heeft aan maximaal vijf tennisbanen, waar dat vier tennisbanen zijn in 2022 en 2030. Het tweede verschil is dat Ter Steeghe in 2040 behoefte heeft aan maximaal zeven tennisbanen, waar dat zes tennisbanen zijn in 2022 en 2030 (zie tabel 2.1).

Relevante ontwikkeling

De Swinhove Groep is een organisatie die gespecialiseerd is in zorg voor en behandeling en begeleiding van kwetsbare ouderen. De groep heeft vijf locaties verspreid over de gemeente Zwijndrecht. De organisatie ziet graag dat in de (nabije) toekomst een locatie wordt opgericht nabij het Albert Schweitzer ziekenhuis. Een van de locaties waarnaar wordt gekeken, is het terrein waar Ter Steeghe is gevestigd.

Tabel 2.1 Vraag-aanbodanalyse banen tennisverenigingen Zwijndrecht

		2022					2030					2040							
Tennisvereniging	Aanbod	Aantal leden	Baanbehoefte				Aantal leden	Baanbehoefte				Aantal leden	Baanbehoefte						
			Minimaal		Maximaal			Minimaal		Maximaal			Minimaal		Maximaal				
T.V. De Drie Heugels	8	276	4,0	3,1	4,0	3,9	279	4,0	3,1	4,0	4,0	283	4,0	3,1	5,0	4,1			
T.V. Zwijndrecht	10	160	2,0	1,8	3,0	2,3	156	2,0	1,7	3,0	2,2	153	2,0	1,7	3,0	2,2			
T.V. Heer Jan	8	291	4,0	3,2	5,0	4,2	293	4,0	3,3	5,0	4,2	293	4,0	3,3	5,0	4,2			
Z.L.T.C. Ter Steeghe	8	416	5,0	4,6	6,0	5,9	420	5,0	4,7	6,0	6,0	425	5,0	4,7	7,0	6,1			
		1.143	12,7				16,3	1.148	12,8				16,4	1.154	12,8				16,5

Bron: Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB), peildatum 1 februari 2022; Mulier Instituut, Database SportAanbod (DSA), peildatum 1 april 2022.

3. Padel

We gaan in dit hoofdstuk in op het toekomstperspectief van padel. We zoomen in paragraaf 3.1 in op de ontwikkeling van padel in Nederland. Daarbij zijn interviews met de programmamanager padel en een data-analist van de KNLTB onze voornaamste databron. In paragraaf 3.2 gaan we in op het toekomstperspectief van padel dat DDH en Heer Jan voor ogen hebben. We kregen inzicht in dat toekomstperspectief door de plannen van beide verenigingen over het realiseren van padelbanen onder de loep te nemen.

3.1 Ontwikkelingen in Nederland

Toename spelers en banen

In 2022 zijn er in Nederland 75.000 padelspelers. Zij verspreiden zich over pakweg 500 padelbanen (KNLTB Padel, z.d.). De KNLTB verwacht dat er in 2024 140.000 padelspelers zijn, verspreid over 1.200 padelbanen en 5.000 competitieteams (KNLTB, 2021b). De toename van het aantal padelspelers is dus mogelijk doordat het aantal padelbanen zich fors uitbreidt in de nabije toekomst. De KNLTB verwacht dat ongeveer twee derde van die banen in de toekomst bij verenigingen ligt. Commerciële aanbieders zullen naar verwachting een derde van de padelbanen bezitten.

Ongebonden sporters

Padel is momenteel vooral in trek onder zogeheten ongebonden sporters. Zij zijn niet lid van een vereniging en beoefenen padel door een baan te huren op een door hen gewenst tijdstip. De populariteit van padel onder ongebonden sporters noodzaakt verenigingen met een padelaanbod om flexibele speelvormen te ontwikkelen en af te zetten. De KNLTB ondersteunt verenigingen daarbij, bijvoorbeeld via het platform Meet & Play. Via Meet & Play zetten de KNLTB en verenigingen onder meer kennismakingsaanbod, clinics en zogeheten zomer- en winter-challenges af. Bij het stimuleren van padel in Nederland richt de KNLTB zich op alle beoefenaars van de sport. Commerciële aanbieders kunnen eveneens ondersteuning van de KNLTB ontvangen bij het aanbieden van padelactiviteiten.

Generatie Y en Z

De KNLTB richt zich bij het promoten van padel voornamelijk op mensen die afkomstig zijn uit de zogeheten generaties Y en Z. Zij zijn geboren tussen 1985 en 2000 (generatie Y) en tussen 2000 en 2015 (generatie Z). In 2022 zijn zij tussen de 7 en 37 jaar oud. De KNLTB zet op deze leeftijdsgroepen in omdat een groot deel van de ongebonden padelspelers uit deze leeftijdsgroepen afkomstig is. Beoefenaars van padelcompetities en -toernooien die zijn ingeschreven bij de KNLTB, zijn gemiddeld 43,6 jaar. De KNLTB vermoedt dat mensen uit oudere leeftijdsgroepen in de toekomst meer gaan padellen. Veel 'traditionele tennissers', die dus grotendeels 45 jaar of ouder zijn, voelen zich volgens de KNLTB (2021b) aangetrokken tot padel. We brachten de vergrijzing van de bevolking in Zwijndrecht in beeld in paragraaf 2.3. Deze biedt dus ogenschijnlijk kansen voor padel.

Ledengroei door aankondigen padelbanen

Twee ontwikkelingen zijn relevant als het gaat om het toekomstperspectief van padel bij tennisverenigingen. Verenigingen zien vaak een toename van hun ledenaantal wanneer zij aankondigen padelfaciliteiten te gaan realiseren. Dit blijkt uit data van de KNLTB. De ledengroei die verenigingen met padelbanen doormaakten, zwakte doorgaans af op het moment de banen twee jaar in gebruik waren. In 2018 startten 63 verenigingen in Nederland met het organiseren van padel. Vier jaar later was de ledengroei van deze verenigingen minimaal. De KNLTB constateert dat verenigingen die enkel tennis

aanbieden, de voorbije jaren een ledengroei doormaakten van ongeveer 4 procent. Bij verenigingen die padel en tennis aanbieden, ging het om ongeveer 18 procent.

Terughoudendheid is geboden bij het interpreteren van de cijfers. Aan de ene kant zijn het indicatieve cijfers. De precieze gevolgen van padel voor de ledenontwikkeling van verenigingen worden nog in kaart gebracht en gerapporteerd door de KNLTB. Aan de andere kant is een ledenaanwas door padel alleen mogelijk wanneer verenigingen een padelaanbod activeren. Enkel het aanleggen van banen is niet afdoende.

Voldoende aanbod in 2026

Ten tweede verwacht de KNLTB dat er in 2026 in Nederland voldoende aanbod is om in de vraag naar padel te voorzien. Om een overschot aan padelaanbod te voorkomen, stimuleert de KNLTB verenigingen en commerciële aanbieders om zich te bezinnen op samenwerken. Commerciële exploitanten van padel leggen in toenemende mate indoorbanen aan. Wanneer verenigingen en commerciële exploitanten samenwerken, kunnen leden van verenigingen mogelijk in alle seizoenen van een jaar padel beoefenen. Samenwerkingen tussen verenigingen en commerciële centra zijn er anno 2022 in beperkte mate. Momenteel voorziet het padelaanbod nog niet in de vraag. Veel verenigingen achten het daarom kansrijk om te investeren in padelbanen.

3.2 Ambities DDH en Heer Jan

Aanleiding

DDH en Heer Jan zijn voorbeelden van verenigingen die toekomstperspectief zien in het aanleggen van padelbanen. De padelambities van DDH en Heer Jan zijn gegrond in het teruglopende ledenaantal van beide verenigingen (zie paragraaf 2.2). Zij vermoeden dat deze ontwikkeling zich in de toekomst doorzet. De toekomstbestendigheid van de verenigingen staat door het vermoede verder dalende ledenaantal op de tocht. Het zijn namelijk leden die zich in een tennisvereniging verenigen, die voor inkomsten zorgen en zorg dragen voor het besturen en organiseren van tennis. Doorgaand ledenverlies kan uiteindelijk leiden tot het opheffen van een tennisvereniging.

Padelbanen

DDH en Heer Jan stellen toekomstbestendig(er) te zijn wanneer zij padel aan kunnen bieden. DDH en Heer Jan zijn actief op tennisbanen die eigendom zijn van de gemeente Zwijndrecht. De verenigingen willen beide twee tennisbanen ombouwen tot padelbanen. Het gaat om twee padelbanen per tennisbaan. DDH en Heer Jan zetten dus in op de komst van vier padelbanen op ieder tennispark. Heer Jan wil tevens een gravelbaan vervangen voor een smashcourtbaan.

DDH beschikt over acht tennisbanen. In 2022 en 2030 heeft DDH maximaal behoefte aan vier tennisbanen. In 2040 is de maximale behoefte vijf tennisbanen (zie tabel 2.1). Wanneer DDH twee tennisbanen opoffert voor padelbanen, behoudt zij een overschot van in ieder geval twee tennisbanen of één tennisbaan. Heer Jan beschikt over acht tennisbanen en heeft in het heden en de toekomst behoefte aan maximaal vijf tennisbanen (zie tabel 2.1). Wanneer Heer Jan twee tennisbanen opoffert voor padelbanen, behoudt zij in de toekomst een overschot van tenminste één tennisbaan. De overschotten zijn ogenschijnlijk voldoende om eventuele aanwas van nieuwe tennisleden te huisvesten (zie paragraaf 2.4). Bij DDH liggen twee tennisbanen braak. Deze kunnen in de toekomst worden herontwikkeld. DDH wenst deze braakliggende tennisbanen niet om te bouwen tot padelbanen.

De tennisbanen die DDH en Heer Jan willen ombouwen tot padelbanen, hebben gravel als ondergrond. Beide verenigingen beschikken daarnaast over smashcourt-banen. Deze smashcourt-banen zijn meer in

gebruik door leden dan gravelbanen, want ze zijn vaker te bespelen tijdens natte weersomstandigheden. Bovendien zijn smashcourt-banen jaarrond te gebruiken, terwijl gravelbanen in het winterseizoen meestal buiten gebruik zijn. Daarom wil Heer Jan naast het ombouwen van twee gravelbanen tot vier padelbanen ook een gravelbaan vervangen door een smashcourt-baan. De investeringsplannen van Heer Jan beperken zich dus niet tot padel. Verder beoogt Heer Jan de padelbanen te plaatsen op een fundering waarop in de toekomst smashcourt-banen zijn te realiseren. Wanneer de padelbanen onverhoopt minder rendabel zijn dan gedacht, kunnen deze eventueel worden vervangen.

Doelgroepen en aanbod

DDH en Heer Jan zijn ervan overtuigd dat ze met padelbanen nieuwe leden aantrekken. Beide verenigingen verwachten dat vooral jongeren, jongvolwassen en mensen van middelbare leeftijd zich aangetrokken voelen tot hun padelaanbod. Deze leeftijdsgroepen zijn goeddeels ondervertegenwoordigd in het huidige ledenbestand (zie paragraaf 2.2). DDH en Heer Jan verwachten daarnaast dat mensen uit oudere leeftijdsgroepen geïnteresseerd zijn in hun padelaanbod. Het gaat daarbij grotendeels om mensen die momenteel als lid van de vereniging tennis beoefenen.

De verenigingen willen padelbanen inzetten voor competities, voor toernooien en trainingen, en voor clinics voor scholen en bedrijven. Deze activiteiten worden aangeboden aan leden van de verenigingen. Leden van de verenigingen kunnen eveneens ‘vrij spelen.’ Zij reserveren dan met andere verenigingsleden een padelbaan op tijd die hen uitkomt. Bij de verenigingen kunnen mensen dus enkel padel beoefenen als zij verenigingslid zijn. Hiermee zetten de verenigingen naar eigen zeggen in op het organiseren van ‘gebonden padel.’ Leden van DDH en Heer Jan kunnen een jaarlidmaatschap afnemen om zowel padel als tennis te beoefenen.

De padelcompetities die de verenigingen willen organiseren, vinden plaats onder auspiciën van de KNLTB. Gecertificeerde trainers zijn aan de vereniging verbonden om padelspelers te trainen die in competitieverband uitkomen. Beide verenigingen zetten nadrukkelijk in op het stimuleren van verenigingsleden om deel te nemen aan padelcompetities. Zij veronderstellen dat competitiepelers relatief veel uren op de verenigingsaccommodaties vertoeven. Daardoor treden zij in contact met andere verenigingsleden en kan sneller een gemeenschaps- en verenigingsgevoel ontstaan.

Financiën

De verenigingen verwachten dat er inclusief btw 86.515 euro geïnvesteerd moet worden om één padelbaan aan te leggen. Het aanleggen van de banen en verlichting kost 40.250 euro. Daarnaast wordt er geld uitgegeven aan grondwerk, fundering, verharding, algemene kosten en btw. Het kost DDH en Heer Jan in totaal 346.060 euro om vier padelbanen te realiseren. Heer Jan zal daarnaast 86.800 euro moeten investeren om een gravelbaan te vervangen door een smashcourtbaan. De beoogde kosten van DDH en Heer Jan worden weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.1 Kosten padelbanen en smashcourtbaan

Kostenpost	Kosten padelbaan per vereniging	Kosten vier padelbanen per vereniging	Kosten smashcourtbaan Heer Jan
Grondwerk	€ 20.000	€ 80.000	N.v.t.
Fundering en verharding	€ 6.250	€ 25.000	N.v.t.
Banen en verlichting	€ 40.250	€ 161.000	€ 55.000
Algemene kosten	€ 5.000	€ 20.000	€ 15.000
Totaal exclusief btw	€ 71.500	€ 286.000	€ 80.000

Btw (21%)	€ 15.015	€ 60.060	€ 16.800
Totaal inclusief btw	€ 86.515	€ 346.060	€ 86.800

Bron: DDH en Heer Jan, 2021. Bewerking: Mulier Instituut.

De verenigingen willen en kunnen zelf 30.000 euro investeren in het aanleggen van de padelbanen. Voor het renoveren van de gravelbanen bij DDH heeft de gemeente Zwijndrecht 217.500 euro aan eenmalig renovatiebudget beschikbaar gesteld. Heer Jan kan putten uit een eenmalig renovatiebudget van 244.100 euro. De verenigingen maken aanspraak op renovatiebudget, omdat de gemeente eigenaar is van de tennisbanen bij DDH en Heer Jan en deze exploiteert. De verenigingen willen hun renovatiebudget aanwenden om padelbanen te realiseren. Heer Jan gebruikt een deel van het renovatiebudget van de gemeente om een gravelbaan te vervangen voor een smashcourt-baan.

Bij elkaar opgeteld zijn het budget van de verenigingen en het renovatiebudget van de gemeente niet afdoende om de padelbanen te bekostigen. DDH en Heer Jan willen daarom obligaties uitgeven onder hun leden. Verder verwerven de verenigingen geld via privé-investeerders.

4. Afwegingskader

Het realiseren van padelbanen kan ertoe leiden dat bij DDH en Heer Jan meer mensen (al dan niet als lid) racketsport gaan beoefenen. Het is daarom een legitieme ambitie van beide verenigingen om padelbanen te realiseren. De gemeente wenst haar afweging om financieel bij te dragen aan het realiseren van padelbanen echter op meer criteria te baseren dan een toename van de beoefening van racketsport bij de verenigingen. Een breder afwegingskader is daarom noodzakelijk.

Keuzes van gemeenten om te investeren in sportaccommodaties zijn vaak op ad-hoc-basis gemaakt (Stevens & Schadenberg, 2020). Het Mulier Instituut onderzocht hoe een doordacht afwegingskader voor investeringen van gemeenten in sportvoorzieningen eruit kan zien. Een smalle of brede investeringsdiscussie gaat aan die investeringen vooraf. Gemeenten wegen in die discussies verschillende criteria af. We lichten deze criteria toe door ze te verbinden met afwegingen die andere gemeenten maakten toen ze investeerden in padelvoorzieningen. We kregen daar inzicht in door beleidsadviseurs van andere gemeenten te interviewen.

In dit hoofdstuk gaan we daarnaast in op inzichten die we vergaarden vanuit interviews met de manager verenigingsondersteuning en de coördinator accommodatieadvies van de KNLTB, met de beleidsadviseur sportbeleid van de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), en met de eigenaren van TopSpinPlaza (TSP). Het interview met de eigenaren van TSP stond in het teken van de verhouding tussen padel bij TSP en DDH en Heer Jan.

4.1 Smalle investeringsdiscussie

Nut en noodzaak

Gemeenten voeren een smalle investeringsdiscussie over vijf criteria. Noodzakelijkheid is het eerste criterium. Hierbij gaat het over de vraag of een sportvoorziening voorziet in een tekort aan sportruimte. De benodigde capaciteit aan sportruimte ontleen gemeenten meestal aan richtlijnen of normen van NOC*NSF en sportbonden. Doorgaans moet een ruimtetekort structureel zijn voordat een gemeente het noodzakelijk acht te investeren in een sportvoorziening (Stevens & Schadenberg, 2020). In hoofdstuk twee gingen we in op de ruimtebehoefte van tennisverenigingen in Zwijndrecht.

Het tweede criterium is nut. Hierbij gaat het over de vraag of een investering in een sportvoorziening een probleem oplost of dat er goedkopere en/of kwalitatief betere oplossingen zijn. Verenigingen met capaciteitsproblemen kunnen bijvoorbeeld uitwijken naar sportvoorzieningen elders in de gemeente.

Padel is een sport die in Nederland van meet af aan commercieel en publiek is geëxploiteerd. In Zwijndrecht is de vraag of het in aanvulling op het aanbod van TSP noodzakelijk is om nieuwe padelbanen bij DDH en Heer Jan te realiseren, temeer omdat de padelbanen van beide verenigingen dicht bij die van TSP zouden komen te liggen. De afstand tussen DDH en TSP is 1,5 kilometer; de afstand tussen Heer Jan en TSP is 4,3 kilometer. Door de aanwezigheid van tien padelbanen bij TSP is de dichtheid van padelbanen in Zwijndrecht beduidend hoger dan in de omliggende regio Zuid Holland Zuid, in referentiegemeenten en in Nederland (zie tabel 4.1). In Zuid Holland Zuid zijn padelbanen aanwezig in Barendrecht (vier outdoorbanen), Ridderkerk (zes outdoorbanen), Papendrecht (drie indoorbanen), Sliedrecht (twee outdoorbanen) en Dordrecht (één outdoorbaan). Het is belangrijk om een nuance te plaatsen bij de hoge dichtheid aan padelbanen in Zwijndrecht. TSP vertolkt namelijk een regionale functie als het gaat om het aanbieden van padelbanen.

Tabel 4.1 Benchmark accommodatielandschap gemeente Zwijndrecht

Padelaanbod^A	
<i>(aantal per 10.000 inwoners)</i>	
Gemeente Zwijndrecht	2,2
Zuid Holland Zuid ^B	0,5
Referentiegemeenten ^C	0,1
Nederland	0,3

A) Bron: Mulier Instituut, Database SportAanbod (DSA), peildatum 1-4-2022.

B) Zuid Holland Zuid is de VSG-regio waar de gemeente Zwijndrecht onder valt.

C) De referentiegemeenten zijn op basis van bevolkingsomvang en mate van stedelijkheid, zoals bepaald door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), vergelijkbaar met Zwijndrecht. We vergeleken Zwijndrecht met Barendrecht, Etten-Leur, Harderwijk, Hellevoetsluis, Huizen, Kerkrade, Middelburg, Ridderkerk, Veldhoven, Vlissingen en Zutphen.

Bewerking: Mulier Instituut.

Momenteel zijn er geen richtlijnen of normen over capaciteit van padelbanen. De popularisering van padel in Nederland doet vermoeden dat de vraag naar padel in de gemeente Zwijndrecht toeneemt. In hoeverre dat zo is en de toenemende vraag aanhoudt, is niet met zekerheid vast te stellen. Via markt- en ledenonderzoek is wellicht beter in te schatten welke vraag er naar padelbanen is bij DDH en Heer Jan.

Gelet op het aanbod aan padelbanen bij TSP is het zinnig om te verkennen of, in hoeverre en hoe de verenigingen en TSP kunnen samenwerken aan het activeren van padelaanbod bij TSP. TSP heeft in gesprek met ons aangegeven bereid te zijn tot een dergelijke verkenning en denkt na over concrete mogelijkheden. TSP en de verenigingen hebben zelf nauwelijks gesproken over een samenwerking. DDH en Heer Jan stellen dat padelaanbod bij hen zich als onderscheidt van dat bij TSP:

- Bij DDH en Heer Jan vindt 'gebonden padel' plaats. Padelspelers zijn lid van de verenigingen en ervaren daardoor sneller een gemeenschaps- en verenigingsgevoel dan bij TSP. Het gros van de padelspelers bij TSP is niet lid van een organisatie, maar maakt ongebonden gebruik van de padelbanen aldaar. Mensen worden lid van DDH en Heer Jan om daar gelijkgestemden te treffen en sociale contacten op te doen en te onderhouden.
- DDH en Heer Jan willen het beoefenen van padel aanbieden via lidmaatschappen. Zij willen padel via hun lidmaatschappen toegankelijk maken voor mensen die behoren tot lagere sociaaleconomische groepen.
- DDH en Heer Jan willen betekenisvol zijn voor de lokale samenleving. Ze willen padelbanen gebruiken om padel en andere vormen van sport en bewegen aan te bieden aan sociale groepen die niet of in beperkte mate sporten, zoals ouderen en statushouders. De verenigingen gaan na of het mogelijk is padelbanen te realiseren waarvan het net omhoog kan. De banen kunnen dan gemakkelijker worden ingezet voor allerlei sport- en beweegactiviteiten. TSP beschikt niet over banen waarvan het net omhoog kan.
- De verenigingen willen de padelbanen in het bijzonder beschikbaar stellen aan onderwijsinstellingen en Toppie Zwijndrecht. Toppie Zwijndrecht organiseert een sport- en cultuurprogramma voor jongeren die het om allerlei redenen moeilijk hebben.

TopSpinPlaza Clubmembers is een vereniging die onderdeel is van TSP. Leden van deze vereniging kunnen deelnemen aan padelcompetities die de KNLTB organiseert. De eigenaren van TSP stellen dat leden van Clubmembers een gemeenschaps- en verenigingsgevoel ervaren. Volgens de eigenaren ervaren ook ongebonden beoefenaars van padel dat gevoel bij TSP.

De padelbanen bij TSP zijn in de piekuren druk bezet. Overdag geldt het tegenovergestelde. De eigenaren van TSP bezinnen zich op de mogelijkheden om overdag padel en andersoortige sport- en beweegactiviteiten te organiseren voor allerlei sociale groepen uit de gemeente Zwijndrecht. Daarnaast verbindt TSP zich aan scholen en andere organisaties. De afwegingsvraag die dit voor de gemeente Zwijndrecht opwerpt, is of DDH en Heer Jan zich van TSP kunnen onderscheiden op de wijze die zij voorstaan.

DDH en Heer Jan stellen zich onder meer te onderscheiden van TSP doordat zij padel voor gebonden leden willen aanbieden (lidmaatschappen). Wanneer mensen die behoren tot lagere sociaaleconomische groepen daardoor (betere) toegang hebben tot padel, is dat een legitiem argument. Een vraag is of prijsconcurrentie vanuit de Wet Markt en Overheid (WMO) in het geding is wanneer de verenigingen hun lagere lidmaatschapstarief hanteren tegenover het commerciële tarief dat TSP hanteert. Het doel van de Wet Markt en Overheid (WMO) is om oneerlijke concurrentie door de overheid te voorkomen als zij economische activiteiten uitvoert (Autoriteit Consument & Markt, z.d.). De wet heeft als doel om een gezond ondernemersklimaat bevorderen (Autoriteit Consument & Markt, z.d.).

Net als de VSG en de KNLTB, adviseren we de gemeente Zwijndrecht om juridische kennis in te winnen over of de WMO in het geding is. Vooralsnog is volgens de VSG geen jurisprudentie aanwezig over investeringen van gemeenten in padelvoorzieningen in relatie tot de WMO. De eigenaren van TSP stuit het tegen de borst dat zij mogelijk te maken krijgen met oneerlijke prijsconcurrentie. We adviseren de gemeente om met TSP in gesprek te gaan over de weerstand die zij ervaren.

Gemeenten die publiek geld investeerden in padelvoorzieningen, maakten voor de criteria noodzaak en nut verder een inschatting over het effect van padel op de deelname aan sport. Gemeenten streven doorgaans naar een zo hoog mogelijke sportdeelname onder hun inwoners. Wanneer door de komst van padelvoorzieningen meer inwoners padel gaan beoefenen en minder inwoners in andere takken van sport actief zijn, kan het effect op de gemeentelijke sportdeelname per saldo minimaal zijn.

Multifunctionaliteit

Multifunctionaliteit is het derde criterium dat centraal staat in de smalle investeringsdiscussie. Gemeenten wensen sportvoorzieningen in te zetten voor verschillende doeleinden (Stevens & Schadenberg, 2020). DDH en Heer Jan willen padelbanen gebruiken om padel en andersoortige sport- en beweegactiviteiten te organiseren voor organisaties en groepen mensen uit de lokale samenleving. TSP is dat eveneens van plan.

De vraag is in welke mate en hoe de verenigingen zich van TSP onderscheiden als het gaat om het multifunctioneel inzetten van padelbanen voor de lokale samenleving. Daarbij is een subvraag voor welke prijs padelbanen multifunctioneel in worden gezet. DDH en Heer Jan stellen zich te onderscheiden van TSP door padelbanen voor een lagere prijs beschikbaar te stellen. Volgens hen vergroot dit de toegankelijkheid van de sport. De gemeente Zwijndrecht is gebaat bij toegankelijke sportvoorzieningen. We adviseren de gemeente Zwijndrecht zich te beraden op of en hoe padelbanen bij DDH en Heer Jan een toegevoegde multifunctionele waarde hebben ten opzichte van de banen bij TSP.

Kwaliteit en veiligheid

Kwaliteit en veiligheid vormen het vierde criterium in de smalle investeringsdiscussie. Sportbonden en NOC*NSF hanteren een kwaliteitscertificaat sportvoorzieningen. Het certificaat bevat minimale kwaliteitseisen over functionaliteit, veiligheid, speelbaarheid, uniformiteit en duurzaamheid (Stevens & Schadenberg, 2020). Het aantal aannemers dat padelbanen realiseert, nam de afgelopen jaren sterk toe. De KNLTB maakt zich zorgen over de verhouding tussen de kwantiteit en kwaliteit van padelbanen. In 2026 verwacht de KNLTB dat er voldoende padelbanen zijn om in Nederland in de vraag naar de sport te

voorzien. Het aantal aannemers zal dan afnemen. Wanneer aannemers verdwijnen, kunnen verenigingen mogelijk niet langer terugvallen op kwaliteitsgaranties. Het is daarom van belang dat verenigingen en gemeenten oplettend zijn op dat padelbanen met een juiste kwaliteit worden gerealiseerd.

Het is voor de gemeente Zwijndrecht zinnig hierover advies in te winnen bij de KNLTB. De KNLTB ontwikkelde namelijk een kwaliteitszorgsysteem voor de aanleg van padelbanen. Verder adviseert de KNLTB verenigingen en gemeenten die padelbanen realiseren om daar in de eerste jaren na een investering bovengemiddeld veel op af te schrijven. De KNLTB adviseert dit om te voorkomen dat de kosten van padelbanen relatief hoog blijven wanneer de populariteit van de sport onverhoopt afneemt (zie hoofdstuk 2). De KNLTB verwacht dat het tegendeel waar is en dat de populariteit van padel verder toeneemt (zie hoofdstuk 3).

Financiële haalbaarheid

Financiële haalbaarheid is het vijfde criterium dat gemeenten afwegen in een smalle investeringsdiscussie. De centrale vraag daarbij is of gemeenten (en sportverenigingen) over voldoende financiële middelen beschikken om te investeren in sportvoorzieningen (Stevens & Schadenberg, 2020). In andere gemeenten kwamen padelbanen tot stand door een combinatie van publiek geld, eigen vermogen van verenigingen en privaat geld. In Zwijndrecht wordt diezelfde combinatie beoogd. De investeringsplannen via obligaties zijn binnen DDH en Heer Jan besproken op de Algemene Ledenvergadering. Leden gaven op die ledenvergadering aan draagvlak te hebben voor het uitgeven van de obligaties. Zij willen in obligaties investeren, temeer omdat ze beseffen dat ze zo bij kunnen dragen aan het vitaliseren van de verenigingen. Het is zinnig om de liquiditeit en solvabiliteit van DDH en Heer Jan kritisch tegen het licht te houden. Het activeren van padelaanbod in het heden en de toekomst kan per slot van rekening alleen succesvol zijn wanneer de financiële positie van beide verenigingen gezond is.

We maakten uit interviews met beleidsadviseurs van gemeenten op dat verenigingen investeerden in padelbanen vanuit geld dat zij verwierven via Rijksregelingen. Het ging om regelingen gericht op het bouwen en onderhouden van sportaccommodaties (BOSA) en op de stimulering van sport (SPUK). Voor DDH en Heer Jan bieden beide regelingen mogelijkheden. Wanneer verenigingen minimaal 12.500 euro uitgeven aan bouwkosten, onderhoudskosten of de aanschaf van sportmaterialen, kunnen zij vanuit de BOSA 20 procent subsidie ontvangen (Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen, z.d.-a). Verenigingen kunnen vanuit de BOSA 30 procent subsidie ontvangen op bedragen die zij uitgeven aan energiebesparing, toegankelijkheid, circulariteit, klimaatadaptie en veiligheidsbeleving (Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen, z.d.-a). Wanneer DDH en Heer Jan padelbanen gaan realiseren, geven zij in ieder geval geld uit aan bouwkosten en sportmaterialen. Het is voor de verenigingen zinnig om zich erop te beraden of zij padelbanen kunnen realiseren op een wijze die voorziet in het ontvangen van 30 procent subsidie.

Gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen kunnen investeringen in sport sinds 1 januari 2019 niet meer in aftrek brengen bij de Belastingdienst. De SPUK werd ingevoerd om het ontwikkelen en in stand houden van sportaccommodaties te bevorderen (Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen, z.d.-b). De SPUK is bedoeld voor investeringen in het bouwen, onderhouden en exploiteren van sportaccommodaties. Gemeenten moeten jaarlijks kiezen of ze een subsidieaanvraag indienen via de BOSA of de SPUK. Eén activiteit, zoals het bouwen van een sportaccommodatie, mag niet uit beide regelingen worden gefinancierd. De SPUK subsidieert in 2022 maximaal 17,5 procent van bestedingen. Het uitkeringsplafond van de regeling is daarmee 185 miljoen euro (Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen, z.d.-b). De gemeente Zwijndrecht kan via de SPUK geld aanboren om de padelbanen bij DDH en Heer Jan te realiseren. De vraag is wel of de SPUK kan worden gebruikt naast de BOSA-gelden die DDH en Heer Jan kunnen verwerven.

4.2 Brede investeringsdiscussie

SROI

Gemeenten voeren een brede investeringsdiscussie over vijf aanvullende criteria. Social Return On Investment (SROI) is het eerste criterium. Gemeenten kijken hierbij naar de maatschappelijke opbrengsten van een investering in sportvoorzieningen. De SROI van sport en bewegen in Nederland is 2,51 euro. Dat betekent dat 1 euro investeren in sport en bewegen 2,51 euro oplevert. De SROI van sport en bewegen verschilt per gemeente en uit zich bijvoorbeeld in een reductie van zorgkosten en overgewicht (Stevens & Schadenberg, 2020).

In de sportnota van de gemeente Zwijndrecht komt expliciet en impliciet naar voren dat de gemeente streeft naar maatschappelijke opbrengsten van sport en bewegen (Gemeente Zwijndrecht, 2016). Het realiseren van padelbanen bij DDH en Heer Jan kan bijdragen aan het bestendigen en vergroten van de SROI in Zwijndrecht. Het is wel nodig om in te kaderen hoe de padelbanen en het aanbod dat daarop wordt gerealiseerd, tot maatschappelijke opbrengsten leidt. Enkel het aanleggen van padelbanen is dus niet afdoende.

Beleidssynergie

Beleidssynergie staat als tweede criterium centraal in de brede investeringsdiscussie. Hierbij gaat het over de vraag of een investering in sportvoorzieningen aansluit bij de beleidsdoelen van een gemeente. We gaven al aan dat het realiseren van padelbanen in Zwijndrecht aansluit bij het doel van de gemeente om de lokale sport- en beweegdeelname te verhogen. Volgens de KNLTB zijn op een accommodatie minimaal twee padelbanen nodig om spelers volwaardig uit te kunnen laten komen in toernooien en competities. Toernooien en competities dragen bij aan het verbeteren van het speelniveau van padel. Door een hoger speelniveau kunnen talentvolle padelers zich ontwikkelen. Vanuit haar sportnota zet de gemeente Zwijndrecht in op talentontwikkeling (Gemeente Zwijndrecht, 2016). Het feit dat DDH en Heer Jan meerdere padelbanen willen realiseren, kan de ontwikkeling van sporttalent in Zwijndrecht bevorderen.

Als de gemeente tennis ziet als een sport die zij ruimte wil bieden op het gemeentelijke vastgoed, en padel als verlengde ziet van tennis, is het legitiem om het renovatiebudget voor de tennisbanen in te zetten voor het realiseren van de padelbanen. Anderzijds kan de gemeente Zwijndrecht zichzelf de vraag stellen of zij padel gelijk wil stellen aan tennis. Wanneer dat niet zo is, kan het exploiteren van padel aan de markt overgelaten worden.

Maatschappelijk draagvlak

Maatschappelijk draagvlak is het derde criterium in de brede investeringsdiscussie. Vanuit de omgevingswet zijn gemeenten verplicht een omgevingsvisie te publiceren en belanghebbenden de mogelijkheid te geven te participeren in keuzes over investeringen in sportvoorzieningen (Stevens & Schadenberg, 2020). Gemeenten kunnen vanuit de omgevingswet voorwaarden verbinden aan sportvoorzieningen. Voorbeelden zijn dat verenigingsaccommodaties rookvrij zijn en over een gezonde sportkantine beschikken (Stevens & Schadenberg, 2020).

Geluidsoverlast is een actueel onderwerp wanneer het gaat over maatschappelijk draagvlak voor padelvoorzieningen. Padel is luidruchtiger dan tennis. Klachten van gemeente-inwoners over geluidsoverlast door padel zwellen aan. De KNLTB onderzoekt in samenwerking met de Nederlandse Stichting Geluidshinder welke richtlijnen zijn te hanteren voor het aantal decibel dat op een padelbaan is toegestaan. De KNLTB adviseert gemeenten en verenigingen die padelbanen willen realiseren grondig te onderzoeken of er geluidsoverlast kan ontstaan. Het is voor de Zwijndrechtse verenigingen en gemeente zinnig om met de KNLTB contact op te nemen over dit vraagstuk. Mogelijk zal het beoefenen van padel bij

DDH en Heer Jan gepaard gaan met weinig tot geen geluidsoverlast. Rondom de accommodaties van beide verenigingen bevinden zich namelijk niet of nauwelijks woningen.

Vitaliteit

Vitaliteit is het vijfde criterium. Een vitale vereniging is toekomstbestendig (Lucassen & Van Kalmthout, 2017). Of het introduceren van een nieuwe sport een vereniging toekomstbestendiger maakt, wordt bepaald door de mate waarin een vereniging in staat is om hardware, orgware en software optimaal vorm te geven (Hoeijmakers, 2019). Het aanleggen van een padelbaan (hardware) is onvoldoende om het gebruik ervan te garanderen. Inzet van DDH en Heer Jan (orgware) is nodig om padel te promoten bij (potentiële) leden. Bijvoorbeeld door clinics te geven en hun padelaanbod in de pers uit te meten. Verder zullen DDH en Heer Jan activiteiten aan moeten bieden (software), zodat (potentiële) leden kunnen ervaren wat padel inhoudt. Het padelaanbod moet met andere woorden geactiveerd worden, bijvoorbeeld door het aanbieden van lessen, toernooien en open instuif. De KNLTB onderschreef in ons interview dat de ervaring leert dat verenigingen padel alleen succesvol kunnen exploiteren wanneer het padelaanbod voldoende wordt geactiveerd.

Inzet van vrijwilligers is onmisbaar om padel bij DDH en Heer Jan te activeren. We maken uit onze interviews op dat de verenigingen zich dat terdege realiseren. DDH en Heer Jan gaven aan over voldoende vrijwilligers te beschikken om de padelbanen adequaat uit te kunnen baten (orgware en software). Veel van die vrijwilligers zijn gepensioneerd. Deze gepensioneerde vrijwilligers willen en kunnen overwegend relatief veel tijd aan hun vrijwilligerswerk besteden. DDH is van plan tennis- en padeltoernooien in de toekomst tegelijkertijd te organiseren. Dat verlicht de druk op vrijwillige inzet. DDH en Heer Jan beogen die druk verder te verlichten door samen te werken bij het organiseren van padelactiviteiten.

De vergrijzing van de bevolking in Zwijndrecht in de toekomst (zie paragraaf 2.3) biedt aan de ene kant kansen aan DDH en Heer Jan. Tennis wordt immers vooral door relatief oude mensen beoefend en de KNLTB (2021b) stelt dat veel van tennissers zich aangetrokken voelen tot padel (zie paragraaf 3.1). Wanneer meer gepensioneerden lid worden van DDH en Heer Jan om daar tennis en/ of padel te spelen, biedt dat de verenigingen mogelijk kansen om meer vrijwilligers te werven, die al dan niet relatief veel tijd aan hun vrijwilligerswerk kunnen en willen besteden. Anderzijds is het werven van vrijwilligers voor DDH en Heer Jan een aandachtspunt. Beide verenigingen verwachten namelijk dat veel relatief oude leden de komende jaren zullen afzwaaien als lid en/of vrijwilliger. Wanneer de verenigingen geen vervangende vrijwilligers weten te werven, kan het organiseren van padel- en tennisactiviteiten onder druk komen te staan.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is het vijfde criterium. Sportvoorzieningen zijn onderdeel van gemeentelijk vastgoed. Het verduurzamen van vastgoed is voor gemeenten een belangrijk middel om klimaatdoelstellingen te realiseren. Circulaire en milieuvriendelijke sportvoorzieningen zijn belangrijk in een gemeentelijk afwegingskader over sportvoorzieningen (Stevens & Schadenberg, 2020). De KNLTB attendeert gemeenten die willen investeren in padel op omgevingsbewustzijn. Voor het bouwen van padelbanen zijn grondstoffen en energie nodig. Het winnen van energie en grondstoffen kan gepaard gaan met CO₂-uitstoot.

We adviseren de gemeente Zwijndrecht zich te bezinnen op hoe padelbanen bij DDH en Heer Jan eventueel duurzaam zijn te realiseren. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van ledverlichting en aandacht te hebben voor biodiversiteit. Ook vanuit duurzaamheid gezien is het zinvol om te verkennen in hoeverre TSP, DDH en Heer Jan kunnen samenwerken bij het aanbieden van padel.

5. Conclusies

Zwijndrechtse tennisverenigingen DDH en Heer Jan zijn actief op tennisbanen die eigendom zijn van de gemeente Zwijndrecht. Bij beide verenigingen behoeven twee tennisbanen renovatie. De gemeente heeft daarvoor renovatiebudget gereserveerd. DDH en Heer Jan willen dat renovatiebudget aanwenden om tennisbanen om te bouwen tot padelbanen. De gemeente wil haar besluit daarover baseren op een afwegingskader.

Het Mulier Instituut onderzocht welke criteria in dat afwegingskader centraal kunnen staan. In dit hoofdstuk presenteren we onze conclusies en adviseren we de gemeente over afwegingsvragen die zij voorop kan stellen. We schetsen tevens welke scenario's zich kunnen voltrekken op basis van het beantwoorden van die afwegingsvragen.

Overschot tennisbanen

DDH, Heer Jan en Ter Steeghe kampten de voorbije jaren met een sterk teruglopend ledenaantal. Deze ontwikkeling komt overeen met de ontwikkeling van tennis in Nederland. Net als bij menig ander tennisvereniging werd de ledenafname van DDH en Heer Jan in 2020 en 2021 een halt toegeeroepen. Tijdens de coronacrisis nam het aantal beoefenaars van verenigingstennis namelijk toe.

Leden van DDH en Heer Jan zijn overwegend 35 tot 65 jaar. Net als in Nederland het geval is, behoren de meeste tennissers in Nederland tot deze leeftijdscategorie. Het aantal inwoners van 65 jaar en ouder in Zwijndrecht neemt toe in de toekomst. Gezien de populariteit van tennissers onder relatief oude mensen, biedt dit mogelijk potentie aan tennis.

Wanneer DDH en Heer Jan twee tennisbanen ombouwen tot padelbanen, beschikken zij nog steeds over voldoende ruimte om de behoefte van hun (toekomstige) leden aan tennis te huisvesten. DDH en Heer Jan beschikken over acht tennisbanen. Beide verenigingen hebben maximaal 5 tennisbanen nodig.

Padel biedt toekomstperspectief

Door de verwachte afname van hun ledenaantal veronderstellen DDH en Heer Jan dat toekomstbestendigheid anno 2022 onzeker is. De verenigingen verwachten toekomstbestendig te zijn wanneer zij padelbanen op hun accommodaties realiseren. De veronderstelling van de verenigingen dat padel hun toekomstperspectief biedt, is legitiem. Padel populariseert namelijk in Nederland. De komende vier jaar verdubbelt het aantal beoefenaars van padel. Verenigingen die padelbanen realiseren zien op korte termijn een ledengroei tegemoet. Die ledengroei zwakt af na drie of vier jaar. Hoewel de voortekenen optimistisch stemmen, is het koffiedik kijken of de popularisering van padel op lange termijn aanhoudt.

Padel is vooral in trek onder ongebonden sporters. Zij hebben in beginsel meestal geen behoefte om lid te worden van een vereniging, maar willen padel beoefenen door op een door hen gewenst tijdstip een baan te huren. DDH en Heer Jan geloven dat padelspelers die op ongebonden basis starten met het beoefenen van de sport, na verloop van tijd lid willen worden van een vereniging om 'gebonden padel' te beoefenen. Daarnaast denken zij, net als de KNLTB, dat onder 'traditionele tennissers' (verenigingsleden dus) (toenemende) animo zal ontstaan om padel te beoefenen wanneer op de verenigingsaccommodaties padelbanen worden gerealiseerd. Beide verenigingen beschikken momenteel over voldoende vrijwilligers om op hun verenigingen padelaanbod te activeren voor leden en niet-leden. Daarnaast kunnen DDH en Heer Jan gebruik maken van ondersteuning van de KNLTB.

Onderscheidend vermogen twijfelachtig

TSP beschikt in Zwijndrecht over tien padelbanen. Zes van die banen zijn indoorbanen. De dichtheid aan padelbanen in Zwijndrecht is hoog ten opzichte van de regio, referentiegemeenten en heel Nederland. Een belangrijke nuance is dat TSP een regionale functie vertolkt als het gaat om het aanbieden van padel. Momenteel zijn er geen richtlijnen over de capaciteit aan padelbanen. TSP veronderstelt over voldoende capaciteit te beschikken om leden van DDH en Heer Jan de mogelijkheid te bieden padel te beoefenen. De vraag die hierbij rijst is of die capaciteit afdoende is in de piekuren; de uren waarin het gros van leden van DDH en Heer Jan waarschijnlijk padel wil beoefenen. Toch is de veronderstelling van TSP een legitieme reden om te verkennen of TSP, DDH en Heer Jan samen zouden kunnen werken aan het activeren van padelaanbod voor leden van DDH en Heer Jan. Samenwerken biedt de verenigingen als voordeel dat hun leden het hele jaar padel kunnen beoefenen. De KNLTB stimuleert een padel-samenwerking tussen verenigingen en commerciële aanbieders. Tussen de drie organisaties is vooralsnog nauwelijks contact geweest over een samenwerking.

DDH en Heer Jan veronderstellen zich van TSP te kunnen onderscheiden omdat zij ‘gebonden padel’ aanbieden. Gebonden padel gaat volgens de verenigingen gepaard met een lager lidmaatschapstarief dan het commerciële tarief dat TSP hanteert, een gemeenschaps- en verenigingsgevoel, en een maatschappelijk relevante en multifunctionele inzet van padelbanen. Een vraag is of de Wet Markt en Overheid in het geding is wanneer het lidmaatschapstarief van de verenigingen lager uitvalt dan het commerciële tarief van TSP. TSP stelt dat bij hen net zozeer een gemeenschaps- en verenigingsgevoel aanwezig is onder padelspelers. Verder bezing TSP zich net als DDH en Heer Jan op het multifunctioneel en maatschappelijk relevant inzetten van padelbanen. Kortom, het onderscheidend vermogen dat de verenigingen stellen te hebben, komt vooralsnog niet overtuigend naar voren.

Financieel haalbaar

Zonder financiële bijdrage van de gemeente zal het realiseren van padelbanen bij DDH en Heer Jan lastig zo niet onmogelijk zijn. Wanneer de financieringsplannen uitgevoerd worden, draagt de gemeente namelijk voor een zesde bij aan de padelbanen bij DDH en voor een zevende aan de padelbanen bij Heer Jan.

Met financiële bijdrage van de gemeente is het realiseren van padelbanen wel mogelijk. De verenigingen beschikken over eigen vermogen dat ze kunnen investeren. Daarnaast zijn hun leden via obligaties bereid bij te dragen aan het financieren van de padelbanen. Via de Rijksrelingen SPUK en BOSA kunnen de verenigingen en de gemeente Zwijndrecht aanvullende financiële middelen aanboren.

Stimulans beleidsdoelen

Wanneer bij DDH en Heer Jan padel wordt beoefend, draagt dat bij aan beleidsdoelstellingen van de gemeente Zwijndrecht op het gebied van sport en bewegen: de beweeg- en sportdeelname van inwoners in Zwijndrecht stijgt, padel kan worden verbonden met organisaties en groepen uit de lokale samenleving, de SROI van Zwijndrecht kan stijgen, en talenontwikkeling in Zwijndrecht wordt bevorderd. Deze bijdrage aan beleidsdoelstellingen wordt ook gerealiseerd wanneer enkel bij TSP padelaanbod bestaat.

Vanuit de omgevingswet kan de gemeente Zwijndrecht voorwaarden verbinden aan het realiseren van padelbanen bij beide verenigingen, zoals gezonde sportkantines en rookvrije verenigingsaccommodaties. De gemeente Zwijndrecht kan dergelijke voorwaarden niet of in mindere mate verbinden aan het padelaanbod bij TSP. Dat wordt immers commercieel geëxploiteerd.

Randvoorwaarden

Het afwegingkader dat we presenteerden bestond verder uit criteria die de gemeente Zwijndrecht kan overdenken wanneer er padelbanen bij DDH en Heer Jan worden gerealiseerd. Het gaat dan om hoe te komen tot duurzame, kwalitatief hoogstaande, veilige en multifunctionele padelbanen.

Adviezen

We adviseren de gemeente Zwijndrecht haar afweging hoofdzakelijk te baseren op drie prangende vragen:

- In hoeverre kunnen en willen DDH en Heer Jan samenwerken met TSP aan het activeren van padelaanbod en welke mogelijkheden zien zij daartoe?
- Wat is de toegevoegde (maatschappelijke) waarde van padelaanbod bij DDH en Heer Jan ten opzichte van het padelaanbod bij TSP?
- In welke mate draagt het realiseren van padelbanen bij DDH en Heer Jan eraan bij dat de gemeente Zwijndrecht haar beleidsdoelstellingen (op het gebied van sport en bewegen) beter kan verwezenlijken?

Scenario's

Op basis van het beantwoorden van bovenstaande vragen kunnen zich drie scenario's voltrekken:

- Huidige situatie blijft intact
- Verzoek wordt ingewilligd
- Bredere discussie wordt opgestart over optimalisering gebruik sportruimte

Huidige situatie blijft intact

De eerste optie is om vast te houden aan de oorspronkelijke afspraken. De gemeente Zwijndrecht zet dan renovatiebudget in om tennisbanen te renoveren wanneer daar behoefte aan is. Het geld wordt niet herbestemd voor de aanleg van padelbanen bij DDH en Heer Jan. De tennisbanen die DDH en Heer Jan willen ombouwen, behoeven groot onderhoud. Beide verenigingen beschikken vanuit hun huidige behoefte om voldoende tennisbanen. DDH en Heer Jan beschikken beide over acht tennisbanen. Beide verenigingen hebben in de toekomst behoefte aan maximaal vijf tennisbanen. Wanneer de te renoveren tennisbanen niet worden gebruikt, blijven beide verenigingen over afdoende banen beschikken om in de behoefte van hun leden te voorzien.

Het is onwaarschijnlijk dat bij de verenigingen in de toekomst alsnog een disbalans ontstaat tussen het aanbod van en de vraag naar tennisbanen. Gezien de ontwikkeling van het aantal tennisleden in Zwijndrecht en in Nederland in het (recente) verleden (zie paragraaf 2.2), is het eerder aannemelijk dat het ledenaantal van DDH en Heer Jan stabiliseert of afneemt, dan dat beide verenigingen een aanwas van veel nieuwe leden zullen kennen.

Wanneer de gemeente Zwijndrecht geen budget inzet om tennisbanen om te bouwen tot padelbanen of om te renoveren, heeft dat drie implicaties. Ten eerste resteert de afweging of de gemeente, gelet op de beperkte behoefte aan tennisbanen, wel of geen groot onderhoud wil verrichten. Ten tweede blijft het padelaanbod in Zwijndrecht bestaan uit de padelbanen die TSP aanbiedt. Relatief gezien blijft de dichtheid van padelbanen in Zwijndrecht daarmee onverminderd hoog (zie paragraaf 4.1), ondanks dat TSP een regionale functie vertolkt als padelaanbieder. Wanneer TSP de enige aanbieder van padelbanen blijft, is het, ten derde, des te zinniger om te verkennen of DDH en Heer Jan met TSP samen kunnen en willen werken om padelaanbod te activeren (zie onze adviezen).

Verzoek ingewilligd

De tweede optie is om het onderhoudsbudget te herbestemmen voor de realisatie van een nieuwe type voorziening (padelbanen) op dezelfde locatie. In dit geval wordt in plaats van groot onderhoud ingezet op het ombouwen van tennisbanen tot padelbanen, conform het verzoek van de verenigingen. Dit betekent

dat bij beide verenigingen twee tennisbanen worden omgebouwd tot vier padelbanen. Beide verenigingen blijven in dit ombouwscenario over voldoende tennisbanen beschikken om in de vraag naar die banen van hun leden te voorzien. Wel vraagt dit om een grotere investering dan het geval is bij groot onderhoud en beschikbaar is vanuit het huidige onderhoudsbudget.

Als DDH en Heer Jan over padelbanen gaan beschikken, dan wordt de nu al relatief hoge dichtheid aan padelbanen in Zwijndrecht hoger. De gemeente kan zich afvragen of dat wenselijk is en of het toekomstperspectief van padel die relatief hoge dichtheid legitimeert. Daarentegen leidt de komst van padelbanen bij DDH en Heer Jan wel tot een betere spreiding van padelaanbod in de gemeente. Tevens bieden padelbanen de verenigingen kansen om te groeien, doordat een meer divers aanbod beschikbaar is voor leden. Hiermee kan padelaanbod een positieve impuls geven aan de toekomstbestendigheid van de verenigingen.

Optimalisering sportruimte

Een derde optie is om vanuit de huidige en toekomstige behoefte de meest ideale configuratie van tennis- en padelbanen in te tekenen, zowel in spreiding/bereikbaarheid als in aantal banen. Dit betekent dat kritisch wordt gekeken welke tennisvoorzieningen nodig zijn om te voldoen aan de behoefte en waar padelaanbod toegevoegde waarde heeft. Door de gesignaleerde overcapaciteit zijn er mogelijkheden om het totaalaanbod terug te brengen en samen met partijen in het veld het gesprek aan te gaan over de meest duurzame toekomstige inrichting van het tennis- en padellandschap. Onze berekeningen wijzen op een gemeentebrede behoefte van afgerond 17 tennisbanen, terwijl 34 tennisbanen in de gemeente aanwezig zijn. Hiermee lijken mogelijkheden te bestaan om de configuratie te optimaliseren en één of meer tennisbanen om te zetten naar padelbanen. Vanuit het gemeentelijke eigenaarschap van de tennisbanen bij DDH, Heer Jan en Ter Steeghe, zijn met name bij die verenigingen mogelijkheden om na te denken over aanpassingen in het aanbod.

Literatuurlijst

- Autoriteit Consument & Markt (z.d.). *Wet Markt en Overheid*. Geraadpleegd op 5 mei 2022, van <https://www.acm.nl/nl/onderwerpen/concurrentie-en-marktwerking/concurrentie-door-overheden/wet-markt-en-overheid>
- Bakker, S., & Van der Poel, H. (2015). *Tennis in Nederland. De tenniswereld in al haar aspecten* geserveerd. Mulier Instituut.
- Bakker, S., & Hoekman, R. (2013). *Exploitatie en beheer van buitensportaccommodaties*. Mulier Instituut.
- Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (z.d.-a). *Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties (BOSA)*. Geraadpleegd op 9 mei 2022, van <https://www.dus-i.nl/subsidies/stimulering-bouw-en-onderhoud-sportaccommodaties>
- Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (z.d.-b). *Regeling specifieke uitkering stimulering sport*. Geraadpleegd op 9 mei 2022, van <https://www.dus-i.nl/subsidies/specifieke-uitkering-sport>
- Gemeente Zwijndrecht. (2016). *Door te bewegen, blijf je in evenwicht*. Sportvisie Zwijndrecht 2016-2020.
- Hoeijmakers, R. (2019). Wanneer investeer je als vereniging in een nieuwe sport? *Sport, Bestuur en Management*, 21(3), 46-47.
- KNLTB (2021a). *Tennis in coronajaar 2020 op alle fronten in de lift*. <https://www.knltb.nl/media/0ppnjhba/infographics-poster-1603.pdf>
- KNLTB (2021b). *Met tennis en padel volop in beweging. Strategische doorkijk 2021-2025*. <https://www.knltb.nl/media/dj2h1vyq/knltb-strategische-doorkijk-2021-2025.pdf>
- KNLTB (z.d.-a). *Z.L.T.C. Ter Steeghe*. Geraadpleegd op 5 mei 2022, van <https://mijnknltb.toernooi.nl/association/group/3305E1BC-6CF7-4211-A97F-77F9DF6B12A1?LeagueFilterYear=2022>
- KNLTB (z.d.-b). *T.V. Zwijndrecht*. Geraadpleegd op 5 mei 2022, van <https://mijnknltb.toernooi.nl/association/group/DAF24196-5197-4B5D-9FBD-F75E796C59B9?LeagueFilterYear=2022>
- Lucassen, J., & Van Kalmthout, J. (2017). *Vitale clubs voor sport en samenleving - Kennisbron voor de stimulering van vitale en open sportverenigingen*. Mulier Instituut.
- NOC*NSF (2021). *Zo sport Nederland. Trends en ontwikkelingen in sportdeelname 2020*. https://nocnsf.nl/media/4412/zo-sport-nederland-2020_def.pdf
- KNLTB Padel (z.d.). *Speelsterkte & Rating*. <https://www.nlpadel.nl/alles-over-padel/speel-padel/speelsterkte-rating/>
- Stevens, V., & Schadenberg, B. (2020). *Afwegingskader sportvoorzieningen. Een verkenning naar mogelijke afwegingen bij een investeringsvraag voor een nieuwe sportvoorziening*. Mulier Instituut.

Bijlage 1. Topiclijst interviews

De interviews die we afnamen waren semigestructureerd. Onderstaande onderwerpen en vragen waren richtinggevend voor het gesprek. We stelden ze niet per se allemaal aan de kaak.

Interviews Zwijndrechtse tennisverenigingen

De doelstellingen van het interview waren om inzicht te krijgen in:

- hoe de vereniging het beoefenen van tennis bestuurt en organiseert;
- de toekomstwensen van de vereniging en de rol die padel daarin speelt.

Vitaliteit vereniging

- Kunnen jullie kort iets over de vereniging vertellen? Cultuur, aantal leden, soort leden, wijk-gebonden vereniging?
- Hoe gaat het met de vereniging?
- Hoe heeft het ledental zich in de afgelopen tien jaar ontwikkeld? Doen jullie veel aan ledenbehoud/werving?
- Hoe verwachten jullie dat het ledental zich in de toekomst gaat ontwikkelen?
- Hoe gaat het met het aantal vrijwilligers voor de vereniging? En met de opvulling van commissies en bestuur?
- Hoe verwachten jullie dat het aantal vrijwilligers zich in de toekomst gaat ontwikkelen?
- Hoe staat de vereniging er financieel voor? Is er druk op de begroting?
- Hoe staat het er met de accommodatie (banen en gebouwen) voor?
- Beschouwen jullie jezelf als een levensvatbare vereniging? Gaan jullie nog twintig jaar mee? Waarom wel/waarom niet? Waar blijkt dat uit?
- Voel je concurrentie/is er concurrentie? Wat zou er gebeuren als er minder tennisverenigingen zijn in de gemeente?
- Hoe ervaren jullie de baancapaciteit?

Toekomstwensen

- Waar zitten voor jullie club de grootste uitdagingen en kansen richting de toekomst?
- Welke rol speelt tennis daarin?
- Welke rol speelt padel daarin?
- Waarom wenst de vereniging te investeren in padel? Wat verwachten jullie dat dit de vereniging brengt? Waar baseren jullie dat op? Is het wens van de leden?
- Zien jullie ook eventuele nadelen?
- Wat zullen naar jullie verwachting de achtergrondkenmerken zijn van de beoefenaars van padel? En komen die overeen of verschillen ze met leden die tennis beoefenen?
- Tennis wordt overwegend beoefend door senioren. Het aantal senioren in de gemeente Zwijndrecht neemt tussen nu en 2050 met 22 procent toe. Hoe verhoudt die bevolkingsontwikkeling zich naar jullie idee tot de wens van gemeente-inwoners om padel en tennis te beoefenen?
- Hoe wenst de vereniging te investeren in padel? Wat kunnen jullie zelf/wat verwachten jullie van de gemeente?
- Hoe willen jullie padel benutten/borgen/uitdragen? Wordt padel een volwaardig onderdeel van de vereniging met trainingen en competitie mogelijkheden, of is het een 'extraatje' voor de leden om recreatief te kunnen beoefenen?
- Wat betekent investeren in padel voor de verhouding tussen de verenigingen en TopSpinPlaza, de commerciële Zwijndrechtse aanbieder van padel?

Interview TopSpinPlaza

De doelstelling van dit interview was om inzicht te krijgen in welke rol TopSpinPlaza kan en wil spelen in het faciliteren van padel bij twee Zwijndrechtse tennisverenigingen.

Organiseren padel

- Kunnen jullie kort iets over TopSpinPlaza vertellen? Wat zijn jullie voor organisatie, cultuur, wie zijn er bij jullie lid?
- Wat is het aanbod van TopSpinPlaza met betrekking tot padel? Aantal banen/activiteiten/openingstijden.
- Hoe gaat TopSpinPlaza te werk in het organiseren van padel? Veel promotie, organiseren van activiteiten nodig?
- Hoe lang bieden jullie al padel aan? Waarom hebben jullie besloten hier in te investeren? Zijn jullie tevreden met hoe het loopt?
- Verwachten jullie dat padel in de toekomst populairder gaat worden? En waarom? Is het een sport die past in de gemeente?
- Hoe is de bezetting van de padelbanen? Hoe verwacht je dat die zich gaat ontwikkelen?
- Kunnen jullie iets zeggen over de doelgroepen van padel? Wie maken gebruik van jullie banen? Leeftijd/geslacht/type sportbeoefenaar/verenigingsverband of flexibel?
- Wat is de rol van TV Zwijndrecht op het gebied van padel?

Faciliteren padel tennisverenigingen

- In welke mate wil TopSpinPlaza bijdragen bij het faciliteren van padel bij Zwijndrechtse tennisverenigingen?
- Waarom wil TopSpinPlaza daar wel of niet (in meer of mindere mate) aan bijdragen?
- Hoe zou TopSpinPlaza die bijdragen willen leveren?
- Welke implicaties brengen die bijdragen voor TopSpinPlaza met zich mee?
- Indien jullie een bijdrage willen leveren, welke verwachtingen hebben jullie dan richting de tennisverenigingen?
- Indien jullie een bijdrage willen leveren, welke rol zou de gemeente daar dan in kunnen of moeten spelen volgens jullie?

Interviews KNLTB en VSG

De doelstelling van het interview was om inzicht te krijgen in hoe besluitvormingsprocessen over gemeentelijke investeringen in padelbanen tot stand kwamen en wat daarvan te leren is.

Investeringen in padel

- Wat is naar jullie idee het toekomstperspectief van padel?
- Hebben jullie inzicht in welke mate gemeenten in de afgelopen jaren investeren of overwegen te investeren in padel?
- Hoe doen gemeenten dat overwegend? Via tennisverenigingen/gemeentelijke banen/commerciële partijen?
- Zien gemeenten ook een spanningsveld tussen padel faciliteren via tennisverenigingen versus oneerlijke concurrentie t.o.v. de commerciële partijen?
- Hebben jullie het idee dat gemeenten padel als een gevestigde sport zien of als een hype?
- In hoeverre faciliteerden/investeerden gemeenten de voorbije jaren in het realiseren van padelbanen bij tennisverenigingen?
- Hoe zien deze constructies er meestal uit? Financiert gemeente dit of samen met tennisvereniging?
- Hoe gingen gemeenten en tennisverenigingen daarin te werk?
- Zijn er specifieke aandachtspunten? (zoals regels m.b.t. geluidsoverlast).
- In hoeverre ging het daarbij specifiek om het ombouwen van tennisbanen tot padelbanen?

- Waarom investeerden gemeenten en tennisverenigingen in het realiseren van padelbanen? Welke waarde zien gemeenten hierin? Welke waarde zien tennisverenigingen hierin?

Ervaringen

- Kunnen jullie iets algemeen zeggen over de ervaringen van gemeenten en tennisverenigingen met het investeren in padel?
- Welke succes- en faalfactoren zijn er in die ervaringen terug te zien?
- Welke ervaringen deden gemeenten specifiek op met het ombouwen van tennisbanen tot padelbanen en welke succes- en faalfactoren zijn daarin terug te zien?
- Wat betekenden gemeentelijke investeringen in padel voor de verhouding tussen publieke tennisverenigingen en commerciële aanbieders van padel?
- Denken jullie dat het aan te raden is dat gemeenten investeren in padel via tennisverenigingen? Welke overwegingen moeten daarbij in ogenschouw worden genomen?

Cases

- Het Mulier Instituut trekt graag lessen uit voorbeelden van gemeentelijke investeringen in padel. Die lessen kunnen helpen om de haalbaarheid van het ombouwen van tennisbanen tot padelbanen in Zwijndrecht te duiden. Welke voorbeelden van gemeentelijke investeringen in padel zijn voor het Mulier Instituut relevant om te bestuderen als cases?

Interviews referentiegemeenten

De doelstelling van het interview was om inzicht te krijgen in hoe besluitvormingsprocessen over gemeentelijke investeringen in padelbanen tot stand kwamen en wat daarvan te leren is.

Investerings padel

- Hoe investeerde de gemeente in padel?
- Waarom investeerde gemeente in padel?
- Heeft de gemeente geïnvesteerd of overwogen te investeren in padel door tennisbanen om te bouwen tot padelbanen? Zo ja, waarom koos de gemeente daar specifiek voor?
- Welke kosten gingen er gepaard met gemeentelijke investeringen in padel?
- Wat zijn de belangrijkste ervaringen die de gemeente opdeed met investeringen in padel?
- Wat zijn de belangrijkste gevolgen van de investeringen van de gemeente in padel?
- Denken jullie dat het aan te raden is dat gemeenten investeren in padel via tennisverenigingen? Welke overwegingen moeten daarbij in ogenschouw worden genomen?
- In hoeverre waren er vanuit marktpartijen bezwaren tegen gemeentelijke investeringen in padel? Indien die bezwaren er waren, hoe zagen die er dan uit?
- In hoeverre investeert de gemeente naast in padel ook in andere populariserende sporten? Waarom is dat in meer of mindere mate het geval?
- Tennis wordt overwegend beoefend door senioren. Het aantal senioren in de gemeente neemt toe tussen nu en 2050. Hoe verhoudt die bevolkingsontwikkeling zich naar jullie idee tot de wens van gemeente-inwoners om padel en tennis te beoefenen?
- Hoe en in welke mate zijn er tennisverenigingen betrokken bij het aanleggen van padelbanen en het organiseren van padelactiviteiten?

Besluitvormingsprocessen

- Hoe kwamen besluiten tot de gemeentelijke investeringen in padel tot stand?
- Welke factoren hinderden en vergemakkelijkten die besluitvormingsprocessen?
- Welke lessen zou u mee willen geven aan andere gemeenten die beogen te investeren in het realiseren van padelbanen?

